

5. ರಾಗಿ - ನೀರಾವರಿ ಹಾಗೂ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ

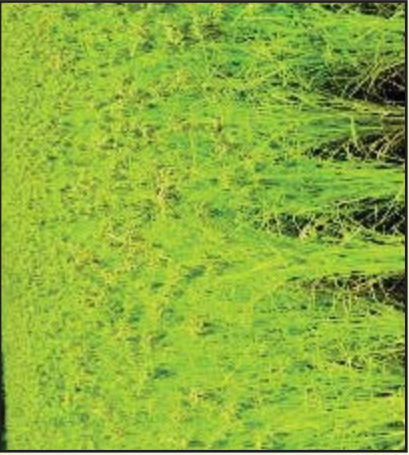
ರಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ದಕ್ಷಿಣ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಖುಷ್ಕಿ ಬೆಳೆ. ಕಡಿಮೆ ಶೇವಾಂಶ ಹಾಗೂ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯ ಬಳಿಕ ಬೇಗನೆ ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ, ಕಡಿಮೆ ರೋಗ-ರುಜನಗಳ ಬಾಧೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನ ಬೇಸಾಯ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯ ಮುಖ್ಯ ಗುಣಗಳು. ರಾಗಿ ಎಂತಹದೇ ಬರಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದರೂ ಕೊನೆಗೆ ಹುಲ್ಲನ್ನಾದರೂ ಕೊಡುವ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಹುಲ್ಲು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಮೇವು.

ತಳಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳು

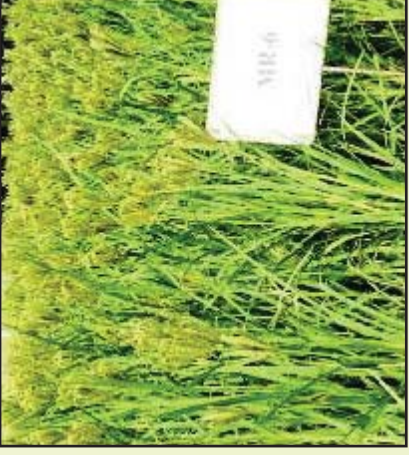
ತಳಿಗಳು	ಬತ್ತನೆ ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಕಾಲ	ಕಾರಾವಧಿ (ದಿನಗಳು)	ಇಳುವರಿ ಧಾನ್ಯ (ಕ್ಟಿ./ಎ) ಹುಲ್ಲು (ಟನ್ / ಎ)	ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳು
ದೀರ್ಘಾವಧಿ (120 ರಿಂದ 130 ದಿನಗಳು)				
ಇಂಡಾಫ್ 8				ಮಧ್ಯಮ ಎತ್ತರದ ತಳಿ ಮತ್ತು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ.
ಎಂ.ಆರ್ 1				ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಬತ್ತನೆ ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ತಳಿ. ಧಾನ್ಯದ ಇಳುವರಿ ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಉದ್ದವಾದ ಇಲುಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇಲುಕುಗಳ ತುದಿ ಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಸಾರಜನಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಕೊಡಬಾರದು.
ಎಂ.ಆರ್ 6			ಧಾನ್ಯ: 9-12 ಹುಲ್ಲು: 2-3	ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ತಳಿ. ಧಾನ್ಯದ ಇಳುವರಿ ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಉದ್ದವಾದ ಇಲುಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇಲುಕುಗಳ ತುದಿ ಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಾಗಿರುತ್ತದೆ.
ಎಲ್ 5	ಜೂನ್-ಜುಲೈ	120-125	ಧಾನ್ಯ: 16-18 ಹುಲ್ಲು: 3.5-4	ದೀರ್ಘಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ತಳಿ. ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ತೆನೆಯಿದ್ದು, ಇಲುಕುಗಳ ತುದಿ ಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ತೆನೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ಗಂಟುಗಳ ಮೇಲೂ ನೇರಳೆ ಗೆರೆಯಿರುತ್ತದೆ.
ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ (106 ರಿಂದ 120 ದಿನಗಳು)				
ಕೆ.ಎಂ.ಆರ್ 301	ಜೂನ್-ಜುಲೈ ಅಕ್ಟೋಬರ್-ನವೆಂಬರ್	115-118	ಧಾನ್ಯ: 12-14 ಹುಲ್ಲು: 3.0-3.5	ಮುಂಗಾರು ಹಾಗೂ ಹಿಂಗಾರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅಗಲ ಹಾಗೂ ದಪ್ಪವಾದ ತೆನೆ, ಉದ್ದವಾದ ಇಲುಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇಲುಕುಗಳು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಾಗಿರುತ್ತವೆ.
ಜಿ.ಪಿ.ಯು 28*	ಜುಲೈ-ಫೆಬ್ರವರಿ	110-115	ಧಾನ್ಯ: 12-14 ಹುಲ್ಲು: 3.0-3.5	ಬೆಂಕಿ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ತೆನೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇಲುಕುಗಳ ತುದಿ ಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂಗಾರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಳಿ.

ತಳಿಗಳು	ಬತ್ತನೆ ಮತ್ತು ನಾಟ ಕಾಲ	ಕಾಲಾವಧಿ (ದಿನಗಳು)	ಇಳುವರಿ ಧಾನ್ಯ (ಕ್ಷಂ./ಎ) ಹುಲ್ಲು (ಟನ್/ಎ)	ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳು
ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ (106 ರಿಂದ 120 ದಿನಗಳು)				
ಹೆಚ್.ಆರ್. 9		115-120	ನೀರಾವರಿ	ಖುಷ್ಕಿ
ಜಿ.ಪಿ.ಯು. 66*	ಜುಲೈ-ಆಗಸ್ಟ್	110-115		
ಎಂ.ಎಲ್. 365*	ಜುಲೈ-ಆಗಸ್ಟ್ ಜನವರಿ-ಫೆಬ್ರವರಿ	105-110		
ಇಂಡಾಫ್ 5				
ಅಲ್ಪಾವಧಿ (ತಡವಾದ ಮುಂಗಾರು) (95 ರಿಂದ 105 ದಿನಗಳು)				
ಜಿ.ಪಿ.ಯು. 45*	ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ	95-100		ಅಲ್ಪಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ತೆನೆ ಹೊಂದಿದೆ. ಇಳುಕುಗಳ ತುದಿ ಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತಡವಾದ ಮುಂಗಾರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಳಿ. ಬೆಂಕಿ ರೋಗಕ್ಕೆ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದೆ.
ಜಿ.ಪಿ.ಯು. 48*	ಏಪ್ರಿಲ್-ಮೇ ಆಗಸ್ಟ್ ಜನವರಿ-ಫೆಬ್ರವರಿ	100-105	ಧಾನ್ಯ: 7-8 ಹುಲ್ಲು: 1.5-2	ಅಲ್ಪಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ತಡವಾದ ಮುಂಗಾರು ಹಾಗೂ ಬೇಸಿಗೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಳಿ. ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ತೆನೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ಗಂಟುಗಳ ಮೇಲೂ ನೇರಳೆ ಗೆರೆಯಿದ್ದು, ಬೆಂಕಿ ರೋಗಕ್ಕೆ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದೆ.
ಜಿ.ಪಿ.ಯು. 26*	ಆಗಸ್ಟ್ ಜನವರಿ-ಫೆಬ್ರವರಿ			ತಡವಾದ ಮುಂಗಾರು ಹಾಗೂ ಚಳಿಗಾಲಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಳಿ. ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ತೆನೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ಗಂಟುಗಳು ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ.
ಇಂಡಾಫ್ 9	ಏಪ್ರಿಲ್-ಮೇ ಆಗಸ್ಟ್-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಜನವರಿ-ಫೆಬ್ರವರಿ	95-105	ಧಾನ್ಯ: 8-10 ಹುಲ್ಲು: 1.5-2	ತಡವಾದ ಮುಂಗಾರು ಹಾಗೂ ಚಳಿಗಾಲಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಳಿ. ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ತೆನೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ಗಂಟುಗಳು ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ.
ಕೆ.ಎಂ.ಆರ್. 204	ಜುಲೈ-ಆಗಸ್ಟ್	100-105		ಅಲ್ಪಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ತಡವಾದ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ತೆನೆ ಬೆಳ್ಳಗೆ ಕಾಣುವಂತಿದ್ದರೂ ಕೆಂಪು ಕಾಳು ಹೊಂದಿದೆ.

ಸುಧಾಲಿತ ರಾಗಿ ತಳಿಗಳು

ಎಂ.ಆರ್. 1 (ದೀರ್ಘಾವಧಿ ತಳಿ)

ಎಂ.ಆರ್. 6 (ದೀರ್ಘಾವಧಿ ತಳಿ)

ಕೆ.ಎಂ.ಆರ್. 301 (ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ತಳಿ)

ಜಿ.ಪಿಯು. 28 (ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ತಳಿ)

ಜಿ.ಪಿಯು. 66 (ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ತಳಿ)

ಜಿ.ಪಿಯು. 45 (ಅಲ್ಪಾವಧಿ ತಳಿ)

ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ

ತಳಿಗಳು	ಬಿತ್ತನೆ ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಕಾಲ	ಕಾಲಾವಧಿ (ದಿನಗಳು)	ಇಳುವರಿ ಧಾನ್ಯ (ಕ್ವಿ./ಎ) ಹುಲ್ಲು (ಟನ್/ಎ)	ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳು
ಕೆ.ಎಂ.ಆರ್. 340*	ಜುಲೈ-ಆಗಸ್ಟ್	95-100	ಧಾನ್ಯ: 12-14 ಹುಲ್ಲು: 1.6-2	ಬಳಿ ರಾಗಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು ಬೇಗನೆ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ ತಡವಾದ ಮುಂಗಾರಿಗೂ ಸೂಕ್ತ. ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಬೇಕರಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಂಕಿ ರೋಗ ಹಾಗೂ ಕಾಂಡ ಕೊರೆಯುವ ಹುಳುವಿಗೆ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದೆ.
ಕೆ.ಎಂ.ಆರ್. 630*				ಅಲ್ಪಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ತೆನೆ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಬೆಂಕಿರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಹಾಗೂ ಯಂತ್ರದ ಕಟಾವಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಳಿ.
ಚಳಿಗಾಲ				
ಇಂಡಾಫ್ 7	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್-ಅಕ್ಟೋಬರ್	115-120	ಧಾನ್ಯ: 8-10 ಹುಲ್ಲು: 1.5-2.5	ಹಿಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ತೆನೆ ಉದ್ದವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಇಲುಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕವಲುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.
ಇಂಡಾಫ್ 9		95-105	ಧಾನ್ಯ: 8-10 ಹುಲ್ಲು: 1.5-2.0	ತಡವಾದ ಮುಂಗಾರು ಹಾಗೂ ಚಳಿಗಾಲಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಳಿ. ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ತೆನೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ಗಂಟುಗಳು ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ.
ಕೆ.ಎಂ.ಆರ್. 301		115-120	ಧಾನ್ಯ: 8-10 ಹುಲ್ಲು: 1.5-2.5	ಮುಂಗಾರು ಹಾಗೂ ಹಿಂಗಾರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅಗಲ ಹಾಗೂ ದಪ್ಪನಾದ ತೆನೆ, ಉದ್ದವಾದ ಇಲುಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇಲುಕುಗಳು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಾಗಿರುತ್ತವೆ.

*ಇಲುಕು ಹಾಗೂ ಕುತ್ತಿಗೆ ಬೆಂಕಿರೋಗ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯಿರುತ್ತದೆ

ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು (ಎಕರೆಗೆ)

ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು	ಪ್ರದೇಶಗಳು	
	ನೀರಾವರಿ	ಖುಷ್ಕಿ
ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ (ಕಿ.ಗ್ರಾಂ)	2	5
ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಅಥವಾ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ (ಟನ್)	4	3
ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು (ಗ್ರಾಂ)		
ಅರ್ಯೋಸ್ಟ್ರಿಲಂ	150	—
ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು (ಕಿ.ಗ್ರಾಂ)		
ಸಾರಜನಕ	40	20
ರಂಜಕ	20	15
ಪೊಟ್ಯಾಷ್	20	16
ಲಘು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು (ಕಿ.ಗ್ರಾಂ)		
ಸತು	5	5
ಬೋರಾಕ್ಸ್	4	4

ನೀರಾವರಿ ರಾಗಿ- ಉತ್ಪಾದನಾ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗಳು

- ಬಿತ್ತನೆಗೆ 3-4 ವಾರಗಳ ಮುಂಚೆ ಎಕರೆಗೆ 4 ಟನ್ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು.
- ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ 2 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜವನ್ನು 150 ಗ್ರಾಂ ಅರ್ಯೋಸ್ಟ್ರಿಲಂ ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರದಿಂದ ಲೇಪನ ಮಾಡಿ ಬಿತ್ತುವುದು.
- ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜವನ್ನು 1.5 ಗುಂಟೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 25 ಅಡಿ ಉದ್ದ, 4 ಅಡಿ ಅಗಲ ಮತ್ತು 4 ಅಂಗುಲ ಎತ್ತರದ 15 ಸಸಿಮಡಿಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ 3 ಅಂಗುಲ ಅಂತರದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತುವುದು.
- 50 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ, 7.5 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್, 15 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಸೂಪರ್ ಪಾಸ್ಫೇಟ್ ಮತ್ತು 7.5 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಮ್ಯೂರಿಯೇಟ್ ಆಫ್ ಪೊಟ್ಯಾಷ್ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಜೊತೆಗೆ 750 ಗ್ರಾಂ. ಸತುವಿನ ಸಲ್ಫೇಟನ್ನು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಪ್ರತಿ ಸಸಿಮಡಿಗೆ ಸಮವಾಗಿ ಬೆರೆಸುವುದು.
- ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪುಡಿ ಮಣ್ಣು ಅಥವಾ ಹಸನಾದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ 10-12 ದಿನಗಳ ನಂತರ 4 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಯೂರಿಯಾವನ್ನು 15 ಸಸಿ ಮಡಿಗಳಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಮೇಲುಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಕೊಡುವುದು.
- ಅಲ್ಪಾವಧಿ ತಳಿಗಳ ಸಸಿಗಳನ್ನು 18-20 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಹಾಗೂ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ತಳಿಗಳ ಸಸಿಗಳನ್ನು 20-22 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 9 ಅಂಗುಲದ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡುವುದು.
- ಫಲವತ್ತತೆಯಿರುವ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಸಸಿಯಿಂದ ಸಸಿಗೆ 6 ಅಂಗುಲ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಫಲವತ್ತತೆ ಇರುವ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ 4 ಅಂಗುಲ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಗುಣಿಗೆ 2 ಸಸಿಗಳಂತೆ ನಾಟಿ ಮಾಡುವುದು.
- ನಾಟಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 20 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಸಾರಜನಕ, 20 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ರಂಜಕ, ಮತ್ತು 20 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಪೊಟ್ಯಾಷ್ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು.

- ಕಳೆಗಳ ಹತೋಟಿಗೆ ನಾಟಿಯಾದ ಅಥವಾ ಒಂದು ದಿವಸದ ನಂತರ ಎಕರೆಗೆ 0.6 ಲೀಟರ್ ಬೂಟಾಕ್ಲೋರ್ ಶೇ. 50 ಇ.ಸಿ.ಯನ್ನು 300 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಎಕರೆಗೆ 170 ಮಿ.ಲೀ. ಆಕ್ಸಿಪ್ಲೋರೋಫಿನ್ 23.5 ಇ.ಸಿ.ಯನ್ನು 300 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವುದು. ಕಳೆನಾಶಕಗಳನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುವಾಗ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತಿರಬಾರದು ಹಾಗೂ ಸಿಂಪರಣೆ ಆದ 3-4 ದಿನಗಳವರೆಗೂ ನೀರನ್ನು ಹಾಯಿಸಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಿಂಪರಣೆಯ ದಿನ ಅಥವಾ ಮರುದಿನ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಕಳೆನಾಶಕದ ಪರಿಣಾಮ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು.
- ನಾಟಿಯಾದ 15 ರಿಂದ 20 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಎಕರೆಗೆ 0.5 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. 2, 4, ಡಿ ಸೋಡಿಯಂ ದ್ರಾವಣ ಶೇಖಡ 80 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ. ಯನ್ನು 200 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವುದು.
- ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತೆಳುವಾಗಿ ನೀರು ನಿಂತಿದ್ದರೆ 0.6 ಲೀಟರ್ ಬೂಟಾಕ್ಲೋರ್ ಶೇ.50 ಇ.ಸಿ.ಯನ್ನು 30 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬೀಳುವ ಹಾಗೆ ಎರಚುವುದು.
- ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ 15 ದಿನಗಳ ನಂತರ 2-3 ಬಾರಿ 10 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದು, ಮರಳು ಭೂಮಿಯಾದಲ್ಲಿ 8 ದಿವಸಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಹಾಗೂ ಕಪ್ಪು ಭೂಮಿಯಾದಲ್ಲಿ 15 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಾಯಿಸುವುದು.
- ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ 30 ದಿವಸಗಳ ನಂತರ 20 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಸಾರಜನಕ ಒದಗಿಸುವ ರಸಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಮೇಲುಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಕೊಡುವುದು.

ಮಿಷ್ಕಿ ರಾಗಿ- ಉತ್ಪಾದನಾ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗಳು

- ಬಿತ್ತನೆಗೆ 3-4 ವಾರಗಳ ಮುಂಚೆ ಎಕರೆಗೆ 3 ಟನ್ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು.
- ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜವನ್ನು 13 ಗ್ರಾಂ./ಎ. ಸತುವಿನ ಸಲ್ಫೇಟ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಉಪಚಾರ ಮಾಡುವುದು.
- ಪ್ರತಿ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ.ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಕ್ಕೆ 2ಗ್ರಾಂ ಕಾರ್ಬನ್‌ಡೈಜಿಂ ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕದಿಂದ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಒಂದು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ 5 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜವನ್ನು ಸಾಲಿನಿಂದ ಸಾಲಿಗೆ 12 ಅಂಗುಲ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಕೂರಿಗೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಬಿತ್ತುವುದು.
- ಕಳೆ ಹತೋಟಿಗೆ ಬಿತ್ತಿದ ಅಥವಾ ಮಾರನೇ ದಿವಸ ಎಕರೆಗೆ 300ಗ್ರಾಂ. ಐಸೋಪ್ರೋಟುರಾನ್ ಶೇ. 75ರ ಪುಡಿಯನ್ನು 300 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಬಿತ್ತನೆಯಾದ 15 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಪೈರಿನಿಂದ ಪೈರಿಗೆ 4 ಅಂಗುಲ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ತೆಳುವು ಮಾಡುವುದು.
- ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡುವುದಾದಲ್ಲಿ 1 ಅಡಿ ಅಂತರದ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪೈರಿನಿಂದ ಪೈರಿಗೆ 4 ಅಂಗುಲ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಗುಣಿಗೆ 2-3 ಪೈರುಗಳನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡುವುದು.
- ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳಾದ ಸಾರಜನಕ 10 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ರಂಜಕ 15 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಹಾಗೂ ಪೋಟಾಷ್ 16 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಈ ಮೂರು ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತನೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು.
- ಎಕರೆಗೆ ಲಘು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳಾದ 5 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಸತುವಿನ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಮತ್ತು 4 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಬೋರಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಕೊಡುವುದು.
- ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ 15 ದಿನಕ್ಕೆ 2-3 ಬಾರಿ 10 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದು.
- ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ 6-7 ವಾರಗಳ ನಂತರ 10 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಸಾರಜನಕ ಒದಗಿಸುವ ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಮೇಲುಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಕೊಡುವುದು.

- ಉಳಿದ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಬೆಳೆಗೆ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಅನುಸರಿಸುವುದು.
- ಬೆಳೆಗೆ ಅಗತ್ಯ ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು.

ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಮಿಶ್ರಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳು	ಅನುಪಾತ	ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜದ ಪ್ರಮಾಣ ಕೆ.ಜೆ./ಎ.
1	ರಾಗಿ + ತೋಗರಿ	8:2	5:2
2	ರಾಗಿ + ಸೋಯಾ ಅವರೆ	4:2	5:6
3	ರಾಗಿ + ಅವರೆ	8:1	5:2

ಮಳೆಯಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬೆಳೆ- ಅಲಸಂದೆ ಮತ್ತು ರಾಗಿ

- ಮುಷ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ರಾಗಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಬದಲು ಅಲಸಂದೆ ನಂತರ ರಾಗಿ ಹೀಗೆ ಎರಡು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದು.
- ಎರಡು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಆದಾಯವನ್ನು ಅಧಿಕಗೊಳಿಸಬಹುದು.
- ಅಲಸಂದೆ ಹಾಗೂ ರಾಗಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳು

- ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮೂರು ವಾರಗಳ ಮೊದಲೇ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಅಥವಾ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್‌ನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸುವುದು.
- ಬಿತ್ತನೆಯ ಕಾಲಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ತಳಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು.
- 20 - 25 ದಿವಸಗಳ ಪೈರನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡುವುದು.
- ಶುಷ್ಕ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತರ ಬೇಸಾಯ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ.

ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ: ಪ್ರಮುಖ ಕೀಟಗಳು, ರೋಗಗಳು ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಕೀಟಗಳು	ಹಾನಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು (ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು ಬಳಸಿ)	ಪ್ರಮಾಣ ಮಿ.ಲಿ./ ಗ್ರಾಂ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ	ಎಕರೆಗೆ ಮಿ. ಲೀ / ಕೆ.ಗ್ರಾಂ (ಪ್ರತಿ ಸಿಂಪರಣೆಗೆ)	ಬಳಸಬೇಕಾದ ಅವಧಿ/ವಿಧಾನ
ಕಾಂಡಕೊರಕ	ಸುಳಿ ಬೀಣಿಗುವುದು, ತೆನೆ ಬಾಗಿರುವುದು, ಬಾಗಿಡ ಸುಳಿಗಳನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಎಳೆದರೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ.	ಕ್ಲೋರ್‌ಪೈಫಾಸ್ 20 ಇ.ಸಿ	2 ಮಿ.ಲೀ	500 ಮಿ.ಲೀ	ಸಸಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ 25-30 ನಂತರ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು. ಎಕರೆಗೆ 250 ಲೀ ಸಿಂಪರಣಾ ದ್ರಾವಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
ಸಸ್ಯಹೇಮ	ರಸ ಹೀರುವುದರಿಂದ ಗರಿಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಗರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪು ಬೂಪು ಬೆಳೆದು ಗಿಡದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುಗ್ಗುತ್ತದೆ. ತೆನೆಗಳಿಂದ ರಸಹೀರಿದಾಗ ಚೀಕಲು ಕಾಳುಗಳಾಗುವುದು.	ಡೈಮಿಫೋಯೇಟ್ 30 ಇ.ಸಿ	1.7 ಮಿ.ಲೀ	425 ಮಿ.ಲೀ	ಸಸ್ಯ ಹೇಮಗಳು ಕಂಡುಬಂದಾಗ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವುದು. ಎಕರೆಗೆ 250 ಲೀಟರ್ ಸಿಂಪರಣಾ ದ್ರಾವಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
ತೆನೆ ಗೂಡು ಮಾರುಹುಳು	ತೆನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಕಾಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ತಿಂದ ಕಾಳಿನ ನುಚ್ಚು ಕಳುಗೆ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತವೆ.	ಮಲಾಥಿಯಾನ್ 5 ಡಿ	-	8-10 ಗ್ರಾಂ	ತೆನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹುಳುಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತೆನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಧೂಳೀಕರಿಸುವುದು.
ಗೊಣ್ಣೆಹುಳು	ಮರಿ ಹುಳುಗಳು ಬೇರನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ತೆಂಡೆಗಳು ಒಣಗುತ್ತವೆ. ಕೈಯಿಂದ ಎಳೆದರೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಬುಡ ಹೊರಬರುತ್ತದೆ.	ಸಮಗ್ರ ಹತೋಟಿಗಾಗಿ ನೆಲಗಡಲೆ ಸಸ್ಯಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದು (ಬೀಜೋಪಚಾರ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)			

ರೋಗಗಳು		ರೋಗ ನಾಶಕಗಳು	1 ಲೀ ನಿೀರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪ್ರಮಾಣ	ಎಕರೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪ್ರಮಾಣ	ಉಪಯೋಗಸೇರಬೇಕಾದ ಕಾಲ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ
ಬೆಂಕಿರೋಗ ಮತ್ತು ಇಲುಕುರೋಗ	ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂದುಬಣ್ಣದ ವಜ್ರಾಕಾರದ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸೇರಿ ಎಲೆಗಳು ಬಣ್ಣಗುತ್ತವೆ, ಇಲುಕಿನ ಮೇಲೆ ಕಂದು ಚುಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ತೆನೆ ಇಲುಕು ಬಣ್ಣಗುತ್ತವೆ.	ಮ್ಯಾಂಕೋಜೆಬ್ 75 ಡಬ್ಲ್ಯೂಐ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಬೆಂಡಜಿಂ 50 ಡಬ್ಲ್ಯೂಐ ಎಡಿಪೆನಾಫಾನ್ 50 ಇ.ಸಿ ಅಥವಾ ಜೈನಿಬ್ 75 ಡಬ್ಲ್ಯೂಐ	2 ಗ್ರಾಂ 1 ಗ್ರಾಂ 1 ಮಿ.ಲೀ 2.5 ಗ್ರಾಂ	100 ಗ್ರಾಂ 50 ಗ್ರಾಂ 200 ಮಿ.ಲೀ 500 ಗ್ರಾಂ	ಸಸಿ ಮಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ 15 ದಿನಗಳ ನಂತರ (50 ಲೀ) ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ 20-40 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಶೇ. 50ರಷ್ಟು ತೆನೆ ಬಂದಾಗ ಪ್ರತಿ ಬಾರಿ 200 ಲೀ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು.
ಕಂದು ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗ	ಗರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣ ಮೊಟ್ಟೆಯಾಕಾರದ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ	ಕಾರ್ಬೆಂಡಜಿಂ 50 ಡಬ್ಲ್ಯೂಐ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಂಕೋಜೆಬ್ 63 ಡಬ್ಲ್ಯೂಐ ಮಿಶ್ರಣ	2 ಗ್ರಾಂ	400 ಗ್ರಾಂ	ರೋಗ ಕಂಡುಬಂದಾಗ ಎಕರೆಗೆ 300 ಲೀ ಸಿಂಪರಣಾ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಬಳಸುವುದು.
ನಂಜು ರೋಗ	ಎಲೆಗಳು ಹಸಿರು ಮತ್ತು ಹಳದಿ ಪಟ್ಟಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ.	ಡೈಮಿಥೋಯೇಟ್ 30 ಇ.ಸಿ	1.7 ಮಿ.ಲೀ	340 ಮಿ.ಲೀ	ರೋಗ ಬಂದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತು ನಾಶಪಡಿಸುವುದು. ಈ ರೋಗವನ್ನು ಹರಡುವ ಎಲೆ ಜಿಗಿ ಹುಳುವಿನ ಹತೋಟಿಗೆ ಎಕರೆಗೆ 200 ಲೀ ದ್ರಾವಣ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು.
ಬುಡಕೊಳೆರೋಗ	ಗಿಡಗಳ ಬುಡ ಕೊಳೆತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಣ್ಣಿ ಸಾಯುತ್ತದೆ.	ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ವಿರಿಡೆ ಸ್ಯೂಡೋಮೋನಾ ಜೈವಿಕ		20 ಕೆ.ಗ್ರಾಂ	